

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Tieteellisten lehtien avoimuuspolitiikat

SHERPA/RoMEO-palvelu

Avoimuuspolitiikka?

Tieteellisellä lehdellä kolme tapaa avata sisältöään

1. Syntyä open access -lehtenä, muuttua open access -lehdeksi
 - Kaikki artikkelit julkaistaan avoimena, toiminta rahoitetaan muulla tavoin kuin tilausmaksuilla
2. Myydä tilausmaksulliseen lehteen yksittäisiä artikkeleita avoimeksi (hybridi)
 - Isot kansainväliset tiedekustantajat
3. Sallia artikkeleiden rinnakkaistallentaminen joko heti tai viiveellä (embargo)

Näiden lisäksi lehti voi määritellä esimerkiksi...

- voiko artikkelin jakaa organisaation tai tutkijan omilla internetsivuilla – millä ehdoin?
- voiko artikkeleita jakaa ResearchGaten tyyppisissä yhteisöpalveluissa – millä ehdoin?
- voiko artikkelin liittää avoimeen väitöskirjaan – millä ehdoin?
- voiko artikkeleita jakaa sosiaalisessa mediassa – millä ehdoin?
- kuinka vapaasti artikkelia on mahdollista jakaa opetuskäytössä (esim. MOOCit)?

Jos lehti muuttuu open access -lehdeksi (flipping)...

- ✓ Suuri toimintatavan muutos
- ✓ Edellyttää, että lehdellä on tarjota e-versio
- ✓ Vaatii mietintää, kuinka avoin on avoin? Artikkelien käyttö- ja lisenssiehdot, CC-lisenssit?
- ✓ Vaatii linjauksen, avataanko koko lehti vaiko vain lehden arkisto (delayed open access)? Avataanko kaiken tyyppiset artikkelit?
- ✓ Edellyttää toiminnan rahoituksen järjestämistä uudelta pohjalta
- ✓ Edellyttää viestintää ja kaikkien lehden ympärillä olevien asianosaisten informointia (tilaajat, rahoittajat, kirjoittajat, vertaisarvioijat, lukijat)
- ✓ Lisätietoa: Solomon, David J., Mikael Laakso, and Bo-Christer Björk (authors). Peter Suber (editor). 2016. [Converting Scholarly Journals to Open Access: A Review of Approaches and Experiences.](#)

Jos lehti sallii rinnakkaistallentamisen...

- ✓ Edellyttää ajattelutavan muutosta, ei välttämättä toimintatavan muutosta
 - Lehden ei tarvitse tehdä käytännössä mitään, tutkijat/kirjastot hoitavat rinnakkaistallentamisen
- ✓ Vaatii rinnakkaistallentamispolitiikan mietintää
 - Minkä version voi tallentaa minnekin, heti vaiko vasta julkaisuviiveen kuluttua?
- ✓ Vaikuttaako rinnakkaistallentaminen lehtien tuloihin tilausten vähenemisenä? Ei tietoa asiasta.
- ✓ Myös painetulla lehdellä voi olla rinnakkaistallennuspolitiikka

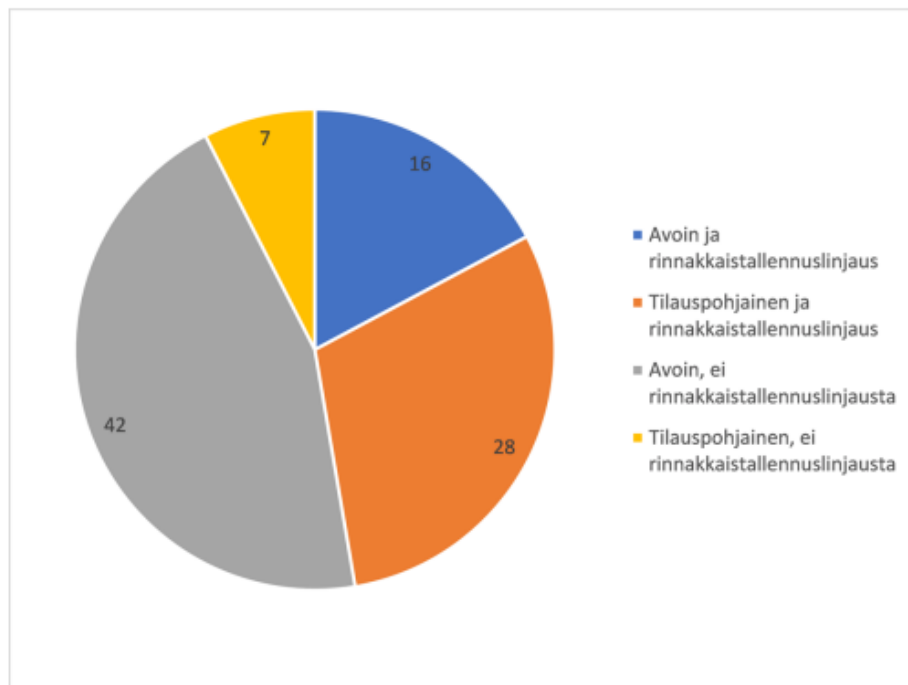

Ulkomaisten tieteellisten lehtien rinnakkaistallennuspolitiikat

- ✓ Arviolta jo noin 90 % ulkomaisista tieteellisistä lehdistä sallii rinnakkaistallennuksen
- ✓ Poliitiikat vaihtelevat kustantajittain, jopa lehdittäin
- ✓ Pääsääntöisesti tallennettavaksi sallittu versio on ns. final draft eli Author's Accepted Manuscript
 - Poikkeuksia on, esim. de Gryuter, American Physical Society (sallivat Publisher's PDF:n)
- ✓ Pääsääntöisesti rinnakkaistallennusehtoihin sisältyy julkaisuviive eli embargo
 - Poikkeuksia on, esim. SAGE, Emerald

Kotimaisten tieteellisten lehtien avoimuuspolitiikat

TSV:n kautta
valtionapua
saavat lehdet

Kuva 2: Kultainen avoimuus ja rinnakkaistallennuslinjaukset kotimaisilla tieteellisillä lehdillä vuonna 2017 (N=93).

- On myös lehtiä, jotka eivät ole TSV:n piirissä, joten kokonaistilanne ei ole tiedossa

Lähde: Ylönen, I., Lilja, J., & Holopainen, M. (2017). Kotimaiset tieteelliset lehdet, rinnakkaistallennus sekä huomioita SHERPA/RoMEOsta. *Informaatiotutkimus*, 36 (2), 86-99. [doi:10.23978/inf.65191](https://doi.org/10.23978/inf.65191)

Miksi lehtien avoimuuspolitiikat ovat vaikeaselkoisia?

- ✓ Joidenkin kustantajien ovat, joidenkin eivät
- ✓ Vaikeuksia tulee, jos...
 - halutaan määritellä eri artikkelin versioille paljon erityyppisiä ehtoja muun muassa embargojen ja sallittujen tallennuspaikkojen suhteen
 - ehtoja ei määritellä tarpeeksi selkeästi
 - Hyvänä esimerkkinä artikkelien jakaminen ResearchGatessa ym.
 - ehtoja ei jostain syystä haluta laittaa näkyviin

Reuse	Version		
	Submitted Version under Review (SMUR)	Author Accepted Manuscript (AAM)	Version of Record
Make photocopies of your article or book chapter for teaching and classroom purposes		✓ Unlimited	
Make photocopies of your article or book chapter for conferences or as handouts	✓ Unlimited		✓ Up to 25 copies. If you require more than 25 copies, please contact permissions@emeraldinsight.com
Inclusion of your article or book chapter in your dissertation or thesis	✓		✓ This version may be included in the print version of your thesis/dissertation. If an electronic deposit is required, this must be the SMUR or AAM version
Reuse figures or extracts in other works authored by you		✓	
Reuse or republish the entirety of your work in any future works		✓	
		Providing that you are the named author/editor of the new work, i.e. your name will appear on the front cover of the new work	
Deposit your article or book chapter in your institutional repository	✓ Anytime	✓ Upon official publication. For immediate 'closed deposits' please see below for 'Conditions of deposit'	x You may include the metadata of your work, and provide the DOI to the Version of Record, or the link to a version deposited into your institutional repository
Deposit your article or book chapter in your personal or corporate website	✓ Anytime	✓ Upon official publication Please see below for 'Conditions of deposit'	x You may include the metadata of your work, and provide the DOI to the Version of Record, or the link to a version deposited into your institutional repository
Deposit your article or book chapter in Social Collaboration Networks (SCNs) that have signed up to the Voluntary STM Sharing Principles	✓ Anytime	✓ Upon official publication Please see below for 'Conditions of deposit'	x You may include the metadata of your work, and provide the DOI to the Version of Record, or the link to a version deposited into your institutional repository
Reuse your article or book chapter within a subject repository	✓ Anytime	✓ Upon official publication Please see below for 'Conditions of deposit'	x You may include the metadata of your work, and provide the DOI to the Version of Record, or the link to a version deposited into your institutional repository
Email your article or book chapter		✓ With individuals requesting personal use and for authors' grant applications or theses/doctorate submissions	
Post your article or book chapter on social media		x	You may include the metadata of your work, and provide the DOI to the Version of Record, or the link to a version deposited into your institutional repository.
Inclusion of your article or book chapter on a VLE or Blackboard		✓ Upon official publication.	

NB – Inclusion in MOOCs is not permitted unless via formal agreement with Emerald

Emerald

Esimerkki varsin hienosäädetyistä avoimuuspolitiikasta

http://www.emeraldgrouppublishing.com/authors/writing/author_rights.htm#journal_articles_conditions

Mistä tietoa lehtien avoimuuspolitiikoista löytää?

- ✓ Lehtien ja kustantajien internetsivuilta
- ✓ Kysymällä sähköpostilla kustantajalta
- ✓ SHERPA/RoMEO-palvelusta

SHERPA/RoMEO- palvelu avoimuustietojen ylläpitäjänä

Mikä on SHERPA-RoMEO-palvelu?

- Perustettu vuonna 2003 kokoamaan kustantajien ja lehtien avoimuustietoja
- Ylläpidetään Nottinghamin yliopistossa
- Nykyisin palvelua rahoittaa myös JISC
- Palvelua kannattaa käyttää yksittäisten lehtien avoimuustietojen tarkistamiseen

Kotimaisten lehtien avoimuustietojen vieminen SHERPA/RoMEoon

V. 2016 aloitettiin TSV:n ja Jyväskylän yliopiston kirjaston (SURIMA- ja Kotilava-hankkeet) yhteinen projekti kotimaisten tieteellisten lehtien parissa.

Tavoitteena oli

- ✓ Kannustaa lehtiä luomaan avoimuuspolitiikka
- ✓ Viedä avoimuustiedot SHERPA/RoMEO -palveluun keskitetysti
 - Käytössä [tallennuslomake](#), jota lehdet voivat hyödyntää

Avoimuustietojen toimittaminen SHERPA/RoMEOon

- On hankalaa...
- Päivitykset menevät läpi nopeammin, mutta uusien lehtien lisääminen todella vaikeaa
- SHERPAan toimitettu tällä hetkellä 34 lehden tiedot, joista päivitetty/lisätty nyt 19

Toiveita kotimaisten lehtien julkaisijoille...

- Lehden kannattaa määritellä avoimuuspolitiikkansa
- Avoimuuspolitiikka kannattaa laittaa näkyville lehden internetsivuille
- Poliitiikka kannattaa ilmoittaa meille lomakkeella, laitetaan toiveikkaana SHERPA/RoMEO:n päivitysjonoon...
- Lisätoive: tieto tekijänoikeuksista olisi hyvä löytyä lehden artikkeleista tai ainakin se olisi hyvä olla näkyvillä lehden internetsivuilla

Kiittäen!

Irene Ylönen
Informaatikko
Avoimen tiedon keskus
Tutkimuksen tuki
irene.ylonen@jyu.fi